

GROTE

VUISTEN

KLEINE

VUISTEN

12 liedjes uit 12 landen
voor beiaardier & bezoeker
bewerkt door Richard de Waardt

GROTE VUISTEN, KLEINE VUISTEN

12 liedjes uit 12 landen
voor beiaardier & bezoeker

door Richard de Waardt

Het project Klankarchitecten

De beiaard, het typische instrument van de Lage Landen, is ontstaan ten tijde van keizer Karel en is met zijn 500 jaar het oudste muzikale massamedium uit de geschiedenis. De meeste beiaarden bevinden zich in historische monumenten en een aantal instrumenten bezit nog klokken uit de 17de en 18de eeuw. De beiaard ademt dus geschiedenis! Dat doet wel eens de indruk ontstaan dat beiaardmuziek voornamelijk beluisterd wordt door een ouder publiek.

Niets is minder waar. De beiaard is een instrument van de publieke ruimte en de wekelijkse bespelingen in vele steden bereiken een publiek dat zeer divers is qua muzikale smaak, origine ... en leeftijd. Beiaardiers houden rekening met die diversiteit en passen hun repertoire aan, zodat het aansluit bij de leefwereld van het publiek van vandaag. De dynamiek van beiaardiers en andere leden van de beiaardgemeenschap werd beloond in 2014, toen Unesco de beiaardcultuur in België erkende als een goede praktijk in het borgen van immaterieel cultureel erfgoed.

De beiaardcultuur is dus ook relevant voor jonge mensen, ook met het oog op de blijvende continuïteit van dit muzikale erfgoed naar de toekomst toe. Dat creëerde de wens om jongeren in de klasomgeving informatie en belevingen aan te bieden rond beiaardcultuur. Daarom besliste het Belgian Carillon Committee in 2021 om een educatieproject rond beiaardcultuur te ontwikkelen voor leerlingen van de 3de graad van het lager onderwijs en de 1ste graad van het secundair onderwijs.

Nadat met succes een subsidieaanvraag gericht was aan de Vlaamse overheid, coördineerde de Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denyn' het project. Het project werd inhoudelijk en financieel ondersteund door de gemeenten waar de school actief is, met name door het gemeentebestuur van Peer en door de erfgoedcellen Leuven, Mechelen en MidWest (Roeselare). De erfgoedorganisaties CEMPER, FARO en Werkplaats Immaterieel Erfgoed dachten inhoudelijk mee en de erfgoedcellen C07, Zuidwest, Cultuurregio Leie-Schelde en Comeet fungeerden als klankbord. Het pakket kreeg de naam 'Klankarchitecten' en werd in 2024 en 2025 uitgewerkt door Oetang, een ervaren Learning Experience Design Studio uit Gent.

Klankarchitecten telt drie onderdelen. De kern van het project is de website www.klankarchitecten.be. Hierin bezoeken de leerlingen acht 'torenkamers' waarin telkens een muzikaal, technisch of maatschappelijk aspect van de beiaardcultuur wordt voorgesteld. Dat gebeurt aan de hand van kernachtige info, foto's, filmpjes, prikkelende vragen en uitdagende opdrachten. Leerkrachten vinden op de website ook een handleiding.

Het tweede onderdeel is een zogenaamde Doe-beiaard, ontwikkeld door beiaardier en orgelbouwer Kamiel Dockx. Dit zelfbouw pakket wordt op selectieve basis ter beschikking gesteld van de scholen en is vooral bestemd voor leerlingen in het STEAM-onderwijs.

Het derde deel ligt voor u. Het is een innovatief concept dat kan ingezet worden wanneer een klas beslist om Klankarchitecten nog tastbaarder te maken door een torenbezoek onder begeleiding van een beiaardier. Beiaardiers weten dat bezoekers wel eens vragen om een paar nootjes op de beiaard te spelen. Als zij hiervoor toestemming krijgen, beperkt het resultaat zich meestal tot enkele nootjes of een Broeder-Jacobdeuntje met hier en daar een onbedoelde variatie.

Om leerlingen meer plezier te geven in het spelen op een echte beiaard – en luisteraars meer voldoening in het luisteren – gaf de stuurgroep aan Richard de Waardt de opdracht om twaalf liedjes te bewerken voor vierhandig beiaardspel. Richard geeft aan de Koninklijke Beiaardschool geregeld workshops met kinderen en als stadsbeiaardier van Rotterdam heeft hij ruime ervaring opgebouwd in het bewerken van liedjes uit verschillende landen en in de communicatie daarrond.

De bundel heet *Grote vuisten, kleine vuisten* en is geïnspireerd door de bundel voor vierhandig piano *Un tas de petites choses* (1925) van de Franse componist André Caplet (1878-1925). Hierin wordt een veeleisende secundo-partij gecombineerd met een zeer eenvoudige primo-partij. Op basis van dit concept bewerkte Richard de twaalf liedjes tot een arrangement met een volwaardige partij voor de beiaardier en een partij die gemakkelijk te spelen is door een leerling zonder enige beiaardervaring. In elke klas zitten wel enkele leerlingen die voldoende noten kunnen lezen om het samenspel met de beiaardier tot een goed einde te brengen. In de inleiding gaat Richard dieper in op de opbouw van de bundel.

Grote vuisten, kleine vuisten is kosteloos digitaal beschikbaar op www.klankarchitecten.be en op <https://beiaardschool.mechelen.be>. Bovendien wordt de bundel in geprinte vorm gratis bezorgd aan alle beiaardiers in Vlaanderen en Nederland. Zij kunnen de muziek gebruiken wanneer zij het bezoek krijgen van leerlingen binnen of buiten het kader van Klankarchitecten. Uiteraard is het gebruik van de bundel niet beperkt tot leerlingen in de klasomgeving. Ook andere neofieten in het beiaardspel, jong en oud, kunnen te allen tijde plezier beleven aan het spelen op een ‘echte’ beiaard met ondersteuning door de vaardige vuisten van een ervaren beiaardier. Bovendien zal de bundel in de toekomst gebruikt worden in de kinderklas van de Koninklijke Beiaardschool.

Wij wensen u en uw muzikale partner voor één dag veel plezier in het samen spelen voor de stad !

Koen Cosaert
Directeur Koninklijke Beiaardschool ‘Jef Denyn’ te Mechelen

Luc Rombouts
Voorzitter van het Belgian Carillon Heritage Committee

Toelichting voor de beiaardier

Het is altijd heel mooi om te zien hoe ongefilterd verwonderd kinderen zijn die voor het eerst een beiaard(ier) van dichtbij zien - nog niet gehinderd door associaties en vooroordelen. De klim naar boven, het klokkenbrons, de zonderlinge figuur in de toren met eeltige pinken, de geuren en de tastbaarheid van dit klinkend erfgoed – ze betreden een wereld die ze niet kennen, maar wel mateloos fascinerend vinden. Als dan ook nog blijkt dat je als beiaardier bijvoorbeeld het thema van Harry Potter kunt strooien door de straten en dat iedereen naar je moet luisteren, is de vreugde bijna compleet.

Bijna. Want een bezoekje aan de beiaardier is natuurlijk pas echt compleet en officieel onvergetelijk als de kinderen zelf even mogen ervaren welke magische krachten een beiaardier heeft. Zelf improviseer ik graag met kinderen op bijvoorbeeld de 'zwarte' toetsen. Het voordeel van zo'n pentatonische improvisatie is de laagdrempeligheid en kleine kans op 'foute' noten. Als het ritme klopt klinkt het al snel heel leuk, zonder al te veel regels. Maar samen een echt liedje spelen is natuurlijk helemaal geweldig. Regelmatig komt het ook voor dat er kinderen (of volwassenen) boven komen die noten kunnen lezen. Voor hen is deze bundel gemaakt.

Er staan 12 liedjes uit 12 landen in deze verzameling. De landen heb ik gekozen op basis van de meest voorkomende migratieachtergronden van mensen in Nederland en Vlaanderen. Het moeilijkheidsniveau stijgt: het eerste liedje is het gemakkelijkst en het laatste is het moeilijkst. Bij ieder liedje hoort een versie voor de beiaardier en een versie voor de bezoekers. Op de partituur staan aanwijzingen voor beiaardier en bezoeker, die wellicht kunnen helpen.

In het algemeen adviseer ik om vooraf even te oefenen met de bezoeker. Ik ben niet gul geweest met dynamische tekens of handzettingen. Deze kan je zelf met de bezoeker afspreken voor het spelen. De eenvoudige liedjes heb ik bewust heel simpel gehouden: één of twee simpele ideeën met zo weinig mogelijk noten. Soms kan het ook helpen om de bezoeker alvast te laten beginnen met een bepaald ritme, zoals bijvoorbeeld bij *Hala Lala Layya*. Zelf kleur ik ook graag buiten de lijntjes, dus voel je vrij om te improviseren en de arrangementen naar je eigen hand te zetten. Vandaar dat ik ook de akkoorden genoteerd heb, zodat je de beiaardversie ook als leadsheet kunt gebruiken.

Heel veel plezier met deze duetten! Ik hoor heel graag wat je ervan vindt en op welke manier je deze arrangementen gebruikt.

Richard de Waardt
Stadsbeiaardier van Rotterdam & Tholen

Inhoud

1. Oy khodyt son kolo vikon (Oekraïne)	6
2. A Ram Sam Sam (Marokko)	8
3. Hej, Sokoly ! (Polen)	10
4. Hala lala layya (Palestina / Libanon)	12
5. Bella Ciao (Italië)	14
6. Dandini Dandini (Turkije)	16
7. Europapa (Nederland)	18
8. 't Smidje (België)	20
9. Banaha (Congo)	22
10. We Shall Overcome (Verenigde Staten)	24
11. Tumbalalaika (Rusland – Jiddisch)	26
12. A la claire fontaine (Frankrijk)	28

Oy khodyt son kolo vikon

Ой ходит сон коло вікон

Ukraine

♩ = 75 *Andante tranquillo*

Beiaardier

Bezoeker

7

7

12

12

17

Gm⁷/B_b *Dm/A* *Dm* *Dm⁷/C* *Dm/B* *Gm⁷/B_b* *Gm⁷*

te - ple - sen' - ka De dy - tyn - ka Ma - les - sen -

17

22

C^{sus} *C* *F* *C/F* *B_b/F* *C^{sus}/E*

ka Tu - dy pi - dem no - chu - va -

22 *De beiaardier neemt het vanaf hier even van je over!*

25

C *B_b* *C/B_b* *Gm⁷* *C^{sus}* *C*

ty I dy - tyn - ku ko - ly - sa - ty

25 *Let op, je gaat bijna weer meespelen!*

29

Dm *Dm⁷/C* *Dm/B* *Gm⁷/B_b* *A⁷* *Dm*

Oy kho - dyt son ko - lo - vi - kon

29

rit.

13

13

F/A Cmaj⁷/G F/A Cmaj⁷/G F^{sus2} G^{sus} G⁷ C C/G

ra - fiq a ra - fiq Gu - li gu - li gu - li gu - li ram sam sam A

17

17

C Cmaj⁷/B Am C/G F⁶ G C C/G

f ram sam sam A ram sam sam Gu - li gu - li gu - li gu - li ram sam sam A

21

21

C Cmaj⁷/B Am C/G F G C

p ram sam sam A ram sam sam gu - li gu - li gu - li gu - li *rit.* ram sam sam

arrangement: Richard de Waardt 2025

Hej, sokoly!

Polen

♩ = 140

Intro: klak met je tong om een paard na te doen (in het ritme van het liedje)

g^{va} -----

Bezoeker

Beiaardier

Hej, tam gdzieś znad czar - nej wo - dy sia - da na koń ko - zak mło - dy.
Гей, десь там, де чор - ні во - ди, сів на ко-ня ко зак мо - ло - дий.

5

5

Czu - le żeg - na się z dziew - czy - ną, jesz - cze czu - lej z U - kra - i - ną.
Пла - че мо - ло да дів - чи - на, ї - де ко - зак з У - кра - ї - ни.

9

9

f Hej! Hej! Hej, so - ko - ły! O - mi - jaj - cie gó - ry, la - sy, do - ly.
Гей! Гей! Гей, со - ко - ли! О - ми - най - те го - ри, лі - си, до - ли.

13

13 *Am* *E7* *Am* *G7*

Dzwoń, — dzwoń, — dzwoń, dzwo - necz - ku, mój ste - po - wy — sko - wro - necz - ku.
 Дзвін, — дзвін, — дзвін, дзві - ноч - ку, сте - по - вий жай - во - ро - ноч - ку.

17

17 *C* *G7* *E7/G#*

f Hej! Hej! Hej, so - ko - ły! O - mi - jaj - cie gó - ry, la - sy, do - ły.
 Гей! Гей! Гей, со - ко - ли! О - ми - най - те го - ри, лі - си, до - ли.

21

21 *Am* *E7* *Am*

Dzwoń, — dzwoń, — dzwoń, dzwo - necz - ku, mój ste - po - wy — dzwoń, dzwoń, dzwoń!
 Дзвін, — дзвін, — дзвін, дзві - ноч - ку, мій сте - по - вий дзвін, дзвін, дзвін!

arrangement: Richard de Waardt 2025

Hala lala Layya

هالا لالا ليا

Palestina / Libanon

♩ = 96 *Datke*

Aan de bezoeker: je hoeft niet te spelen wat er staat. Verzin zelf leuke ritmes met de twee verschillende noten

8^a

Bezoeker

Beiaardier

5

Ha la la la lay - ya ha la la lay - ya ay - ni ya - lib - nay - ya

9

ya nar - qal - bi ish 'a li wish - wi - li han - ni - ye

13

Ta - ni 'a - ris in ij - a Di - no 'a - la

16

di - ni Ta - lit 'a - ris in ij - a

19

La rouh - lu wa - h - di - ye

22

Bella Cíao

Italië

♩ = 110 - 120

8va -----

Bezoeker

Beiaardier

mf

A⁷ Dm A⁷ Dm

u-na mat-

5

Dm Dm Dm⁷/C Bbmaj⁷ Dm/A

ti - na mi so - no al - za - to O bel - la ciao bel - la ciao bel - la ciao ciao ciao U - na mat -

9

Gm Dm A Dm

tina mi so - no al - za - to E ho tro - va - to li'in - va - sor O par - ti -

13

13

Dm *Dm* *Dm⁷/C* *Bbmaj⁷* *Dm/A*

gia - no — por - ta - mi vi - a — O bel - la ciao bel - la ciao bel - la ciao ciao ciao O par - ti -

17

17

Gm *Dm* *A* *Dm*

gia - no — por - ta - mi vi - a — Ché mi sen - to — di mo - rir

21

21

A⁷ *Dm* *A⁷* *Dm*

gia - no — por - ta - mi vi - a — Ché mi sen - to — di mo - rir

arrangement: Richard de Waardt 2025

Dandini Dandini

Turkije

♩ = 70 Berceuse

Beiaardier

Bezoeker

Dan - di - ni dan - di - ni
mp delicato

da - sta - na Da - na - lar - gir - mis bos - ta - na

Kov bos - tan - ci da - na - yi Ye - me - sin la -

ha - na - yi Eee eee eee
mp dolce

13 *Dm* *E7* *Am*

ssshh

Dan - di - ni dan - di - ni

mp

16 *F*

da - na - cı El - ler gi - der ba - lam a - ğlar

19 *Dm* *E7*

Uy - ku - lar ha - ram mı ol - du Göz - le - rine ka - ra - bah - tım

23 *Dm* *E7* *Dm*

Eee eee eee Sssh

p dolce

26 *E7* *Am*

rallentando

Europapa

Joost Klein

♩ = 150

Nederland

8^a-----

The first system of music consists of three staves. The top staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing a melodic line of eighth notes. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a 4/4 time signature, featuring a piano accompaniment of eighth notes with accents. The bottom staff is a bass clef with a 4/4 time signature, containing a simple bass line. Chords are indicated below the piano staff: Am, G, Dm, Am.

The second system of music consists of three staves. The top staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing a melodic line of eighth notes. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a 4/4 time signature, featuring a piano accompaniment of eighth notes with accents. The bottom staff is a bass clef with a 4/4 time signature, containing a simple bass line. Chords are indicated below the piano staff: G, Dm, Am, G. The lyrics "Wel-kom in Eu - ro - pa blijf hier tot ik dood - ga" are written below the piano staff.

The third system of music consists of three staves. The top staff is a treble clef with a 4/4 time signature, containing a melodic line of eighth notes. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a 4/4 time signature, featuring a piano accompaniment of eighth notes with accents. The bottom staff is a bass clef with a 4/4 time signature, containing a simple bass line. Chords are indicated below the piano staff: Em, Am, Am, G. The lyrics "Eu - ro - pa - pa - pa - pa Wel-kom in Eu - ro - pa blijf hier tot ik dood - ga" are written below the piano staff.

8

8

Eu - ro - pa - pa — Eu - ro - pa - pa — Eu - ro - pa - pa pa - pa - pa - pa - pa

Em Am Dm G

10

10

Eu - ro - pa - pa pa Hey! Eu - ro - pa - pa pa - pa - pa - pa - pa Eu - ro - pa Fine

Em Am Dm G Em Am

13

13

Am Hakkah!! Am

15

15

Am Am D.C. al Fine

't Smidje

België

♩. = 112 Jig

Tekst: trad.
Muziek: Laïs / Kadril

Beiaardier

Bezoeker

Dm Am Dm C

Fai dai da - pa - pa - pa-da Fai dai

7

Dm Am Bb Am Bb Am

da - pa - pa - pa-da Fai dai da - pa - pa - pa-da

13

Gm

A Beiaardier kan hier eventueel een la in het pedaal spelen

Pai - - da

19

Dm

25

Bb C Dm7 C

30 *Dm* *Bb* *C* *Dm* *C* *Dm*

Wie wil

35 *Dm* *Dm*

ho - ren een his - to - rie al van e - ne jong - e smid die ver - brand had zijn me -

40 *Bb* *C* *Dm⁷* *Am*

mo - rie daag - lijks bij het vuur ver - hit Was ik nog, nog met mijn - en

46 *Dm* *Bb* *C* *Dm⁷* *C* *Dm* *Dm*

ha - mer was ik nog met ge - weld op mijn aam - beld 2. 'k Geef den

arrangement: Richard de Waardt 2025

1. Als het manuaal niet volledig doorloopt tot de lage re, of als de lage re te zwaar is, kan alles een octaaf hoger worden gespeeld.
2. Als het ritme voor de bezoeker te uitdagend is, dan werkt dit ritme ook prima:

enz.

Banaha

♩ = 104 Canon

Congo

8^a-----

Bezoeker

Si - si, Si - si, do - la - da, Ya - ku si - ne - la - du

Beiaardier

6

1. 2.

ba - na - ha. Si - si, Si - si,

6

Ba - na ha, Ba - na -

12

1.

do - la - da, Ya - ku si - ne - la - du ba - na - ha.

12

ha, Ya - ku si - ne - la - du ba - na - ha Ba - na -

18 2.

Si - si, Si - si, do - la - da, Ya - ku si - ne - la - du

Ba - na Ha! Ba - na - ha, Ya - ku si - ne - la - du

C Dm⁷ G⁷

24 1. 2.

ba - na - ha. Si - si, Si - si,

ba - na - ha

C G⁷

30

do - la - da, Ya - ku si - ne - la - du ba - na - ha.

Dm⁷ G⁷ C

rit.

arrangement: Richard de Waardt 2025

We Shall Overcome

Verenigde Staten

Lento maestoso ♩ = 60

Even wachten
De beiaardier slooft zich uit

Bezoeker

Intro

De bezoeker zit links van de beiaardier

Beiaardier

p *rit.*

C F G/C C C F G/C Dm⁷ A *

.. 3.. 4..

5

Dm G E⁷ Am⁷ D⁹ G F/G G⁷

voet weg!

iedereen zingt mee!

9

We shall o - ver - come We shall o - ver -

C F G/C C C F/G

mf

12

come _____ We shall o - ver - come some - day _____

G C C/E Am⁶ E⁷ Am D⁹ G F/G

12

voet weg!

16

Deep in my heart I do be -

G G⁷ sus C⁶ G⁷ C G⁷/C C F/C G/C

16

f

20

lieve We shall o - ver - come some day _____

C C/E F Dm⁷ C/G G sus Dm⁷/C C

20

rit.

arrangement: Richard de Waardt 2025

* Na deze uitsloverige arpeggio: opnieuw aftellen om weer samen te beginnen met de bezoeker. Oefen dit even van tevoren.

Tumbalalaika

טום-בא-לייקע

Rusland

(Jiddisch)

Leggiero e cantabile ♩ = 155

Bezoeker

Beiaardier

g^{va}

Am E⁺/G[#] C/G F[#]m^{7(b5)} Fmaj⁷ Dm⁷

7

E⁷ Am Am/E Am E⁷/G[#]

Shtet a bo - chur un er tracht,

13

E⁷/B E⁷/G[#] E⁷ Am Am/E Am

tracht un tracht a gan tse nacht ve - men tsu ne - men

19

Am/E Am Dm Dm⁶/F E⁷ Am

un nit far - she - men, ve - men tsu ne - men un nit far - she - men

25

Am E⁺/G# C/G F#m^{7(b5)} Dm/F Dm⁷

Tum - ba - la, tum - ba - la, tum - ba - la - lai - ka, tum - ba - la, tum - ba - la,

31

E⁷ Am Am/E Am Am/E Am

tum - ba - la - lai - ka. Tum - ba - la - lai - ka, shpil ba - la - lai - ka,

37

Vertragen

Dm Dm⁶/F E⁷ Am

shpil ba - la - lai - ka, fre - lech zol zayn.
rit.

arrangement: Richard de Waardt 2025

À la claire fontaine

Frankrijk

♩ = 80 Andante

8^a -----

Bezoeker

C Cmaj⁷/B Am⁷ C/G

A la clai - re fon - tai - ne M'en al - lant pro - me - ner

Beiaardier

3 F C/E Dm⁷ G⁷ sus G

J'ai trou - vé l'eau si bel - le que je m'y suis baig - né

5 C Cmaj⁷/B C⁷/Bb Am⁷

Il y a long - temps que je t'ai - me Ja - mais je ne t'ou - blie - rai

7 **F** **C/E** **Dm⁷** **G⁷ sus** **G**

Sous les feuil - les d'un chê - ne Je me suis fait sé - cher

9 **C** **B^b/C** **F sus/C** **Fm/C**

Sur la plus hau - te bran - che Le ros - sig - nol chan - tait

11 **C** **D⁷** **Fmaj⁷** **G⁷** **C**

Il y a long - temps que je t'ai - me - Ja - mais je ne t'ou - blie - rai

rit.

Deze bundel is een onderdeel van het project 'Klankarchitecten'.
www.klankarchitecten.be

Partners van Klankarchitecten

